

Костін Ю.Д.

*д.е.н., професор кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

Швидкий В.А.

*аспірант,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ОСОБЛИВОСТІ СЦЕНАРНОГО ПІДХОДУ В РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

Сценарний підхід грає особливу роль при підготовці стратегії підприємств. Він дозволяє по-новому поглянути на те, що відбувається навколо, побачити проблеми, що тільки зароджуються, підготувати підприємство до майбутніх змін. Представники підприємств відзначають, що їм вдається понизити ризики масштабних інвестицій, поліпшити якість ухвалюваних стратегічних рішень [1].

«Сценарії – це спосіб аналізу складного середовища, в якому присутня безліч значущих, до того не впливаючих один на одного тенденцій і подій» [2].

Для розробки сценаріїв застосовують кореляційний аналіз, екстраполяції трендів, інтегральне прогнозування, якісний аналіз та ін. [3-5].

Для формування сценаріїв розвитку підприємств електроенергетики необхідно спрогнозувати зміни як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. (В роботі досліджуються 5 підприємств електроенергетики: Харківобленерго, Херсонобленерго, Житомиробленерго, Одесаобленерго, Полтаваобленерго). Термін дослідження – 2017-2021 рр.

На рисунку 1 приведена матриця рівня розвитку та рівня сприятливості зовнішнього середовища Одесаобленерго у 2017-2021 рр.

	Рівні	Високий	Середній	Низький
Рівень розвитку підприємства	Високий	1	→ 2	3
	Середній	4	5	6
	Низький	7	8	9

Рівень сприятливості зовнішнього середовища для реалізації саме стратегії підприємства

- > оптимістичний прогноз
- > помірний прогноз
- > песимістичний прогноз

Рисунок 1 – Матриця рівня розвитку та рівня сприятливості зовнішнього середовища Одесаобленерго у 2017-2021 рр.

Джерело: складено авторами

У результаті використання сценарного підходу отримано три сценарії зміни внутрішнього та зовнішнього середовища досліджуваних підприємств: оптимістичний, помірний (найбільш вірогідний) та песимістичний.

Таким чином, для Одесаобленерго згідно оптимістичного сценарію через 5 років рівень розвитку складає 1.0 (високий), а рівень сприятливості зовнішнього середовища – 0,6432 (середній). Це відповідає квадранту 2 матриці. Відповідно до помірного сценарію рівень розвитку складає 0,6883 (середній), а рівень сприятливості зовнішнього середовища 0,6044 (середній). Це відповідає квадранту 5 матриці. Згідно з песимістичним сценарієм рівень розвитку складає 0,2099 (низький), а рівень сприятливості зовнішнього середовища 0,5617 (середній). Це відповідає квадранту 8 матриці.

Таким чином, можна констатувати, що у 2017 р. всі досліджувані підприємства знаходилися у квадранті 1 матриці, а через 5 років (2021 р.),

згідно з помірним, найбільш реальним прогнозом, всі підприємства, якщо не розробити і не реалізувати стратегію розвитку, будуть знаходитися у 5-му квадранті матриці, який відповідає середньому рівню розвитку та середньому рівню сприятливості зовнішнього середовища (за винятком Херсонобленерго – 2 квадрант).

Тому вважаємо за доцільне розроблення і реалізацію стратегії розвитку для всіх досліджуваних підприємств, яка відповідає 1-му квадранту матриці, а саме – стратегію інтенсивного розвитку, яка передбачає як збільшення обсягів та постачання, так і розвиток додаткових послуг.

Таким чином, розроблена нами стратегія розвитку для підприємств електроенергетики буде виступати складовою піраміди стратегій холдингу, до складу якого входять досліджувані підприємства. Необхідно зауважити, що керівництво холдингу здійснює управлінський вплив лише на фінансово-економічну діяльність Обленерго, а за технологічними параметрами вони підпорядковуються Міністерству палива та енергетики України, регуляторний вплив здійснює також НКРЕКП.

Перелік джерел посилання

1. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление. СПб: Питер, 2007. 496 с.
2. Ущатовський К.В., Костін Ю.Д. Енергетика – стратегія підприємства: Монографія, Х.: ООО «Компанія СМІТ». 2015. 364 с.
3. Антоненко О.Б. Єдині тарифи на електроенергію – стан і перспективи удосконалення тарифної політики держави в електроенергетичній галузі. *Новини енергетики*. 2006. № 11. С.26-29.
4. ISO 9001: 2000 Wikipedia free-content encyclopedia: Веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/ISO_9001-2000 (Дата звернення: 07.07.2020).
5. Башинська І.О. SMART – підхід до визначення цілей смартизації промислового підприємства. *Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №5, Т.5, Т.30 (69). С.41-46.